

Sygn. akt II W 656/16

WYROK ZAOCZNY W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 września 2016 r.

Sąd Rejonowy Gdańsk-Północ w Gdańsku w II Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący: SSR Agnieszka Sosnowska

Protokolant: Małgorzata Kwasigroch

przy udziale oskarżyciela publicznego Komendy Miejskiej Policji w G. – st. asp. M. D.

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 13 września 2016 r.

sprawy przeciwko

C. B., synowi H. i H. z domu B., urodzonego w dniu (...) w G.

obwinionemu o to, że:

w dniu 08 listopada 2015 roku około godziny 12.25 w G. na parkingu CH O. mieszczącym się przy ul. (...), objętym znakiem strefa ruchu, spowodował zagrożenie bezpieczeństwa w ruchu drogowym w ten sposób, że kierując samochodem osobowym marki H. (...) o nr rej. (...) podczas wykonywania manewru cofania w wyznaczone miejsce parkingowe nie zachował szczególnej ostrożności w wyniku czego uderzył w stojący za nim prawidłowo zaparkowany samochód osobowy marki T. (...) o nr rej. (...), powodując szkodę w mieniu

tj. o wykroczenie z art. 86 § 1 k.w.

I. obwinionego C. B. uznaje za winnego popełnienia czynu zarzucanego mu we wniosku o ukaranie, stanowiącego wykroczenie z art. 86 § 1 k.w. i za to na podstawie art. 86 § 1 k.w. w zw. z art. 24 § 1 i § 3 k.w. wymierza obwinionemu karę grzywny w wysokości 150 zł (stu pięćdziesięciu złotych);

II. na podstawie art. 118 § 1 i 4 kpw w zw. z § 1 pkt 2 i § 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 10 października 2001 r. w sprawie zryczałtowanych wydatków postępowania oraz wysokości opłaty za wniesienie wniosku o wznowienie postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. Nr 118, poz. 1269) obciąża obwinionego zryczałtowanymi wydatkami postępowania w kwocie 100 zł (sto złotych), zaś na podstawie art. 119 kpw w zw. z art. 626 § 1 kpk w zw. z art. 627 kpk w zw. z art. 21 pkt 2 i art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych (tekst jedn. Dz. U. z 1983 r. Nr 49, poz. 223 ze zm.) zasądza od obwinionego na rzecz Skarbu Państwa opłatę w kwocie 30 zł (trzydzieści złotych).

Sygn. akt II W 656/16

UZASADNIENIE

Sąd w oparciu o zgromadzony w sprawie i ujawniony w toku przewodu sądowego materiał dowodowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 08 listopada 2015 r. około godz. 12:25 M. W. znajdował się w swoim samochodzie marki T. (...) o numerze rejestracyjnym (...), zaparkowanym prawidłowo na wyznaczonym miejscu na parkingu przed Centrum Handlowym (...) przy

ul. (...) w G., mając zamiar uruchomienia silnika i odjazdu. Zanim jednak zdołał wykonać jakąkolwiek czynność, kierujący pojazdem marki H. (...) o numerze rejestracyjnym (...), którym następnie okazał się C. B., wykonując manewr cofania w wyznaczone miejsce parkingowe znajdujące się bezpośrednio przed pojazdem marki T., nie zachował szczególnej ostrożności i uderzył hakiem holowniczym, usytuowanym na tyle pojazdu, w prawidłowo zaparkowany pojazd marki T. (...) o numerze rejestracyjnym (...). W tym momencie M. W. użył sygnału dźwiękowego, by zasygnalizować kierowcy pojazdu marki H. uderzenie. C. B. opuścił swój pojazd i wyraził pretensje, że M. W. tak późno użył sygnału dźwiękowego a następnie stwierdził, że musi pilnie udać się do toalety. Gdy nie powrócił na miejsce zdarzenia w ciągu około 20 minut M. W., korzystając z telefonu znajdującego się w sklepie (...) zawiadomił Policję. Po przyjeździe patrolu, w skład którego wchodził funkcjonariusz K. F. z Komendy Miejskiej Policji w G., podjęto próbę wywołania uczestnika kolizji przez sklepową rozgłośnię – bezskutecznie. Funkcjonariusze dokonali oględzin miejsca zdarzenia oraz pojazdów biorących udział w zdarzeniu.

W chwili kolizji M. W. był trzeźwy.

W wyniku zderzenia uszkodzeniu w pojeździe marki T. (...) o numerze rejestracyjnym (...) uległy tablica rejestracyjna i zderzak przedni wraz z elementami maskującymi.

/Dowód: zeznania świadka M. W. k. 7v.-8, 40; częściowo wyjaśnienia obwinionego C. B. k. 16v.; zeznania świadka K. F. k. 14, 41; szkic sytuacyjny k. 2; protokół oględzin miejsca zdarzenia k. 3; protokół oględzin pojazdu T. (...) k. 4; protokół oględzin pojazdu H. (...) k. 5; protokół użycia urządzenia kontrolno-pomiarowego k. 6; notatka urzędowa k. 1, opinia biegłego z zakresu rekonstrukcji wypadków drogowych k. 43-50/

Oskarżyciel publiczny we wniosku o ukaranie zarzucił C. B. to, że w dniu 08 listopada 2015 roku około godziny 12.25 w G. na parkingu CH O. mieszczącym się przy ul. (...), objętym znakiem strefa ruchu, spowodował zagrożenie bezpieczeństwa w ruchu drogowym w ten sposób, że kierując samochodem osobowym marki H. (...) o nr rej. (...) podczas wykonywania manewru cofania w wyznaczone miejsce parkingowe nie zachował szczególnej ostrożności w wyniku czego uderzył w stojący za nim prawidłowo zaparkowany samochód osobowy marki T. (...) o nr rej. (...), powodując szkodę w mieniu, tj. popełnienie wykroczenia kwalifikowanego z art. 86 § 1 kw.

/Wniosek o ukaranie k. 22/

Obwiniony C. B. jest żonaty, posiada jedno dziecko w wieku 17 lat. Zgodnie z oświadczeniem obwiniony nie pracuje, nie osiąga żadnych dochodów, odmówił odpowiedzi co do posiadanego majątku. Jego stan zdrowia jest dobry, nie leczyl się psychiatrycznie, neurologicznie ani odwykowo, nie deklaruje uzależnień. Zgodnie z oświadczeniem nie był jak dotychczas karany za wykroczenia drogowe.

/Dowód: dane o obwinionym k. 16/

Obwiniony C. B. przesłuchany w toku czynności wyjaśniających nie przyznał się do popełnienia zarzucanego mu czynu. Wyjaśnił, że faktycznie był w tym czasie na parkingu tym samochodem, ale to nie on spowodował kolizję, tylko w jego auto uderzył inny kierowca w momencie, gdy już stanął na miejscu parkingowym. Obwiniony oświadczył, że jest w posiadaniu nagrania z kamerki samochodowej, na której zarejestrowano całe zdarzenie – do kolizji doszło, gdy auto obwinionego już stało na miejscu postojowym, silnik był wyłączony a obwiniony znajdował się wewnątrz auta.

Obwiniony na etapie postępowania sądowego nie stawiał się na termin rozprawy ani nie nadesłał pisemnych wyjaśnień.

/Dowód: wyjaśnienia obwinionego C. B. k. 16v./

Sąd zważył, co następuje:

W ocenie Sądu analiza zgromadzonego w sprawie i ujawnionego w trakcie przewodu sądowego materiału dowodowego pozwala na jednoznaczne uznanie, iż obwiniony C. B. dopuścił się popełnienia zarzucanego mu wykroczenia.

Do powyższych wniosków Sąd doszedł po analizie całokształtu materiału dowodowego zgromadzonego w niniejszej sprawie, opierając się jednak przede wszystkim na zeznaniach świadków M. W. i K. F. oraz na dowodach w postaci dokumentów, w tym w szczególności protokołach oględzin pojazdów oraz miejsca zdarzenia.

Podkreślenia wymaga, iż w toku postępowania, z uwagi na nieujawnienie innych bezpośrednich świadków zdarzenia, spośród dowodów osobowych zabezpieczone zostały procesowo jedynie relacje kierowców obu pojazdów uczestniczących w kolizji, tj. zeznania pokrzywdzonego M. W. i wyjaśnienia obwinionego C. B.. Różnią się one w sposób zasadniczy i w ocenie Sądu ich analiza, przy uwzględnieniu ich zgodności z zasadami logicznego rozumowania i wskazaniami doświadczenia życiowego, jak również z pozostałym zgromadzonym w toku postępowania materiałem dowodowym, prowadzi do wniosku, iż za wiarygodne należy uznać zeznania świadka M. W., są one bowiem jasne, logiczne, konsekwentne i korespondują z dowodami dokumentarnymi. Z kolei wyjaśnienia obwinionego C. B. Sąd uznał za wiarygodne jedynie w tej niewielkiej części, w której współgrają one z innymi dowodami. W przeważającym zakresie natomiast wyjaśnienia obwinionego należy zdaniem Sądu uznać za niewiarygodne, są one bowiem nie korespondują z pozostałymi dowodami, w szczególności zeznaniami świadków. W konsekwencji w ocenie Sądu wyjaśnienia obwinionego należy uznać za przejaw przyjętej przez niego linii obrony, mającej na celu uniknięcie odpowiedzialności za zarzucane mu w niniejszej sprawie wykroczenie.

Jak już wyżej wskazano, Sąd opierał swoje ustalenia także na dowodach w postaci dokumentów, albowiem zostały one sporządzone przez uprawnione do tego osoby, we właściwej formie, ich autentyczność nie budziła wątpliwości Sądu i nie była również kwestionowana przez strony. Podkreślenia wymaga również, że dowody te z samej swojej natury mają charakter obiektywny, co akcentuje ich istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy. Z przedmiotowych dowodów dokumentarnych wynikają takie okoliczności jak charakter i zakres uszkodzeń pojazdu marki T. (...) powstałych w wyniku kolizji drogowej z dnia 08 listopada 2015 r., szkice sytuacyjne, przebieg interwencji przeprowadzonej w miejscu zdarzenia przez funkcjonariuszy Policji czy wreszcie to, że M. W. w chwili zdarzenia był trzeźwy.

Przechodząc do omówienia dowodów osobowych należy zaznaczyć, iż Sąd ze wskazanych już częściowo względów uznał za wiarygodne zeznania świadka M. W.. Zdaniem Sądu świadek zeznawał konsekwentnie, logicznie, a treść jego zeznań korespondowała z pozostałym zebrany w sprawie materiałem dowodowym, w tym w szczególności z zeznaniami świadka K. F.. Świadek M. W. był wprawdzie, jako pokrzywdzony, osobiście zainteresowany rezultatem postępowania i w efekcie Sąd podszedł do jego zeznań ze szczególną uwagą, jednak wciąż nie znalazł podstaw by odmówić im wiarygodności. W konsekwencji przyjął wersję przebiegu kolizji z dnia 08 listopada 2015 r. zgodnie z treścią zeznań tego świadka, uzupełnionych i zweryfikowanych zeznaniami drugiego ze świadków oraz dowodami dokumentarnymi.

Świadek M. W. wskazał w sposób jasny i logiczny, że do kolizji pomiędzy jego pojazdem prowadzonym przez obwinionego doszło w ten sposób, że podczas jego postoju pojazd prowadzony przez obwinionego wykonywał nieprawidłowo manewr cofania na miejsce parkingowe, położone bezpośrednio przed jego pojazdem, w wyniku czego jego pojazd został uderzony hakiem holowniczym w przedni zderzak i tym samym tablicę rejestracyjną. Taki podany przez świadka charakter kolizji współgra z wynikającymi z dowodów dokumentarnych uszkodzeniami pojazdu oraz jednocześnie brakiem uszkodzeń drugiego z nich, co zdaniem Sądu jest na tyle charakterystyczne, że jednoznacznie wskazuje, iż w istocie to pojazd kierowany przez obwinionego C. B. umocowanym z tyłu pojazdu hakiem holowniczym uderzył w przedni zderzak pojazdu kierowanego przez świadka.

Swoje potwierdzenie zeznania pokrzywdzonego znajdują nadto w zeznaniach świadka K. F., funkcjonariusza Policji dokonującego czynności związanych ze zgłoszeniem zdarzenia drogowego. Zgodnie z jego zeznaniami pokrzywdzony w sposób zbieżny z wersją podaną następnie podczas przesłuchania, zrelacjonował przebieg zdarzenia także przybyłemu na miejsce patrolowi Policji, co świadczy o ich konsekwencji i wewnętrznej spójności. Świadek potwierdził nadto faktyczną chęć świadka do wyjaśnienia okoliczności zdarzenia i odnalezienia drugiego jego uczestnika, który jednak mimo wywoływania nie wrócił do swojego pojazdu. Zeznania tego świadka Sąd uznał za w pełni obiektywne, jasne i

logiczne, szczególnie przy tym ze względu na to, iż swoją wiedzę świadek posiadał z uwagi na wykonywanie rutynowych obowiązków służbowych i nie był w żaden sposób osobiście zainteresowany wynikiem postępowania.

Z kolei analiza wyjaśnień obwinionego prowadzi do wniosku, iż są one nie tylko w znacznej części niespójne z pozostałymi dowodami, ale przede wszystkim nielogiczne, zaś podawana przez niego wersja zdarzenia stoi w sprzeczności z wskazaniami doświadczenia życiowego. Należy jednak uznać, że w pewnym zakresie, takim, w jakim nie są one nielogiczne i nie stoją w sprzeczności z pozostałym materiałem dowodowym, wyjaśnienia obwinionego C. B. są wiarygodne i zostały one uwzględnione przez dokonywaniu przez Sąd ustaleń faktycznych, choć ogranicza się to w zasadzie do potwierdzenia jego obecności w miejscu i czasie zdarzenia oraz tego, że doszło do kontaktu pomiędzy jego pojazdem a pojazdem marki T. (...). Okoliczności te nie budzą wątpliwości i wynikają w sposób jednoznaczny z całokształtu materiału dowodowego. Jednakże podane przez obwinionego szczegółowe okoliczności zdarzenia z zasygnalizowanych już wyżej względów nie mogą zostać uwzględnione i należy je uznać za niewiarygodne. Przede wszystkim za niewiarygodne uznać należy twierdzenia obwinionego o tym, iż to pojazd obwinionego uderzył w jego prawidłowo zaparkowany pojazd.

Wersja zdarzenia przedstawiona przez obwinionego zdaniem Sądu z kilku względów musi zostać uznana za nielogiczną i nieprawdopodobną, w przeciwieństwie do opisanej wyżej wersji zdarzenia podanej przez pokrzywdzonego M. W..

Po pierwsze obwiniony C. B. podając taką a nie inną wersję zdarzenia nie wytłumaczył w żaden sposób z jakiego powodu nie został na miejscu kolizji bądź do niego nie wrócił, umożliwiając sobie tym samym niezwłoczne wyjaśnienie sytuacji, jeśli nie z pokrzywdzonym to choćby z przybyłym na miejsce patroliem Policji. Natomiast należy przypomnieć, iż pokrzywdzony poszukiwał obwinionego, także z pomocą Policji i starał się wyjaśnić przebieg zdarzenia z jego udziałem. Należy w efekcie zauważyć, że gdyby przebieg zdarzenia z dnia 08 listopada 2015 r. był w istocie zgodny z wyjaśnieniami obwinionego to pokrzywdzony, w ich świetle jako sprawca - mógł przez nikogo nie zatrzymywany opuścić parking bez konsekwencji i bez potencjalnego ryzyka powiadomienia Policji i tym samym poniesienia odpowiedzialności za ewentualnie popełnione wykroczenie. W efekcie nie sposób przyjąć wersji podawanej przez obwinionego, bowiem zachowanie pokrzywdzonego po kolizji świadczy zupełnie przeciwnie a w razie uwzględnienia wyjaśnień obwinionego byłoby w świetle doświadczenia zawodowego i życiowego Sądu zupełnie nieracjonalne, pozbawione logiki i mało prawdopodobne. Obwiniony swoje zachowanie w postaci opuszczenia miejsca zdarzenia bądź ewentualnie motywy takiego działania mógł nadto wielokrotnie wytłumaczyć podczas przesłuchania w postępowaniu wyjaśniającym bądź pisemnie, czego jednak nie uczynił. Obwiniony nie dostarczył także deklarowanego nagrania, na którym według jego twierdzeń, zarejestrowano moment uderzenia w jego pojazd, co miało być obiektywnym potwierdzeniem jego wyjaśnień. W efekcie uznać należy, że o ile pokrzywdzony M. W. logicznie i jasno wytłumaczył, dlaczego i jak zachował się podczas zdarzenia i po jego zaistnieniu, o tyle przy przyjęciu wersji tego obwinionego nie sposób wytłumaczyć, i nie potrafił tego uczynić nawet obwiniony, ani jego zachowania ani żadnej innej okoliczności zdarzenia.

Również stwierdzony charakter uszkodzeń (lub ich braku) obu pojazdów w ocenie Sądu nie koresponduje z wersją zdarzenia podaną przez obwinionego i jak już wyżej wskazano uszkodzenia te wskazują, iż po pierwsze do kolizji doszło i to pojazd kierowany przez obwinionego uderzył hakiem holowniczym w przedni zderzak pojazdu, w którym znajdował się pokrzywdzony.

Mając na uwadze powyższe rozważania Sąd uznał, iż obwiniony C. B. dopuścił się popełnienia czynu zarzucanego mu we wniosku o ukaranie.

W ocenie Sądu nie budzi wątpliwości możliwość przypisania obwinionemu C. B. winy w zakresie dotyczącym przypisanego mu czynu. W toku postępowania nie ujawniły się wątpliwości odnośnie poczytalności obwinionego i jako osoba dorosła oraz w pełni poczytalna z pewnością zdawał on sobie sprawę z charakteru swojego zachowania i mógł pokierować swoim postępowaniem.

Zdaniem Sądu obwiniony C. B. działał nieumyślnie. Obwiniony z pewnością nie miał zamiaru spowodowania zagrożenia bezpieczeństwa w ruchu drogowym i spowodowania kolizji, jednakże skutki takie spowodował na

skutek niezachowania należytej ostrożności wymaganej w danych okolicznościach, pomimo że w świetle wskazań doświadczenia życiowego, przy uwzględnieniu, że obwiniony jest osobą dorosłą, w pełni poczytalną i jako kierowca znającą zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym, mógł przewidzieć, że niezachowanie przedmiotowej ostrożności może spowodować takie skutki. Niejako konsekwencją niezachowania należytej ostrożności poprzez nieprawidłową obserwację otoczenia i w efekcie nieprawidłowe wykonanie manewru cofania na miejsce parkingowe poprzez przekroczenie wyznaczone do tego miejsce. W ocenie Sądu niewątpliwie to właśnie obwiniony C. B. doprowadził wskazanym wyżej zachowaniem do kolizji pojazdów, gdyby bowiem zachował należyłą ostrożność, w sposób wymagany obserwował sytuację i tym samym nie kontynuował manewru cofania, nie doszłoby do kolizji pojazdów. Ponadto wskazać należy, iż zdaniem Sądu zgromadzony materiał dowodowy nie daje podstaw do uznania, aby M. W. swoim zachowaniem przyczynił się do zaistnienia kolizji, gdyż jego pojazd był zaparkowany prawidłowo i nie wykonywał w tym czasie żadnych manewrów, a tym samym wyłącznie obwinionego należy uznać za osobę winną spowodowania przedmiotowej kolizji.

Zachowanie obwinionego C. B. wypełniło znamiona wykroczenia kwalifikowanego z art. 86 § 1 kw. Obwiniony, kierując samochodem w strefie ruchu, poprzez niezachowanie należytej ostrożności podczas wykonywania manewru cofania niewątpliwie spowodował zagrożenie bezpieczeństwa w ruchu drogowym, a w konsekwencji kolizję pojazdów. W ten sposób obwiniony nie dostosował się do zasady wynikającej z art. 23 ust. 1 pkt 3 lit. a i b ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym, zgodnie z którym to przepisem kierujący pojazdem przy cofaniu ma obowiązek ustąpić pierwszeństwa innemu pojazdowi lub uczestnikowi ruchu i zachować szczególną ostrożność, a w szczególności sprawdzić, czy wykonywany manewr nie spowoduje zagrożenia bezpieczeństwa ruchu lub jego utrudnienia oraz upewnić się, czy za pojazdem nie znajduje się przeszkoda - w razie trudności w osobistym upewnieniu się kierujący jest obowiązany zapewnić sobie pomoc innej osoby. Obwiniony natomiast nie zachował nakazanej, szczególnej ostrożności i jednocześnie nie upewnił się odpowiednio, mając na względzie budowę swojego pojazdu, o tym czy nie znajduje się za nim przeszkoda, a tym samym swoim zachowaniem wypełnił wszystkie znamiona wykroczenia z art. 86 § 1 kw.

Uznając obwinionego za winnego popełnienia opisanego wyżej czynu, Sąd wymierzył C. B. karę grzywny w wysokości 150 zł. Zdaniem Sądu kara w takiej wysokości jest odpowiednia i stosownie do treści art. 33 § 1 kw jej rozmiar nie przekracza stopnia społecznej szkodliwości popełnionego przez obwinionego czynu, jak również pozwoli na osiągnięcie celów zapobiegawczych i wychowawczych wobec obwinionego oraz potrzeb w zakresie społecznego oddziaływania.

Jako okoliczność obciążającą przy określaniu sądowego wymiaru kary Sąd miał na uwadze sposób zachowania oskarżonego po kolizji, który zasługuje na ocenę negatywną oraz to, iż wykroczenie popełnione przez obwinionego skutkowało nie tylko zagrożeniem bezpieczeństwa, lecz także kolizją drogową, skutkującą szkodą po stronie kierującego drugim uczestniczącym w kolizji pojazdem w postaci uszkodzeń przedmiotowego pojazdu. Ponadto wskazać należy, iż obwiniony nie wyraził jakiegokolwiek skruchy w związku z zaistniałym zdarzeniem, zaś jego postawa w toku postępowania w niniejszej sprawie zdaniem Sądu wskazuje, iż nie poczuwa się on do poniesienia odpowiedzialności za swoje postępowanie i tego, że dopuścił się naruszenia zasad bezpieczeństwa w ruchu drogowym.

Sąd za okoliczności wpływające na wymiar kary w sposób łagodzący poczytał uprzednią niekaralność obwinionego za wykroczenia drogowe oraz w istocie nieszczęśliwie wielki stopień zagrożenia, jakie obwiniony swoim zachowaniem spowodował – zarówno z uwagi na nieomal zerową dynamikę zdarzenia jak i jego skutki, ograniczające się w istocie do uszkodzenia kilku elementów pojazdu.

Należy zaznaczyć, iż z uwagi na treść art. 24 § 1 kw Sąd mógł wymierzyć obwinionemu karę grzywny w wysokości od 20 zł do 5000 zł, zaś przy określaniu jej wysokości miał na uwadze także okoliczności wymienione w art. 24 § 3 kw, tj. dochody obwinionego, jego warunki osobiste i rodzinne, stosunki majątkowe i możliwości zarobkowe. Wymierzona kara grzywny, nawet pomimo wskazanych wyżej okoliczności obciążających, jest zdecydowanie bliższa dolnej granicy ustawowego zagrożenia i z pewnością nie może być uznana za nadmiernie surową.

Sąd orzekł również o kosztach procesu, z uwagi na wydanie wyroku skazującego obciążając nimi obwinionego. W konsekwencji Sąd na podstawie art. 118 § 1, 3 i 4 kpw obciążył obwinionego C. B. zryczałtowanymi wydatkami postępowania w kwocie 100 zł (ich wysokość wynika z treści § 1 pkt 2 i § 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 10 października 2001 r. w sprawie zryczałtowanych wydatków postępowania oraz wysokości opłaty za wniesienie wniosku o wznowienie postępowania w sprawach o wykroczenia), jak również na podstawie art. 119 kpw w zw. z art. 626 § 1 kpk w zw. z art. 627 kpk w zw. z art. 21 pkt 2 i art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych zasądził od obwinionego C. B. na rzecz Skarbu Państwa opłatę w kwocie 30 zł.